

3. Ясинок М. М. Особливості дії принципу диспозитивності в окремому провадженні. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 6. С. 59–60.

4. Чурпіта Г. В. Захист сімейних прав та інтересів у порядку непозовного цивільного судочинства : [моногр.]. К. : Алерта, 2016. 488 с.

5. Сімейний кодекс України : наук.-практ. комент. / [за заг. ред. С. Я. Фурси]. К. : Фурса С. Я. : КНТ, 2008. 1248 с. (Серія «Цивілістика»).

6. Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / Ромовська З. В. [3-тє вид., перероб. і доп.]. К. : Правова єдність, 2009. 432 с.

7. Сімейний кодекс України : наук.-практ. комент. / [Жилінкова І. В., Антошкіна В. К., Д'ячкова Н. А., Москалюк В. Ю. та ін.] ; за ред. І. В. Жилінкової. Х. : Ксилон, 2008. 855 с.

8. Німак М. О. Окреме провадження у справах, що виникають із шлюбних правовідносин : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / М. О. Німак. Л., 2012. 221 арк.

9. Чурпіта Г. В. Окреме провадження в деяких категоріях справ, що виникають із сімейних правовідносин. *Вісник Запорізького національного університету* : зб. наук. пр. юрид. науки. Запоріжжя : Запор. нац. ун-т, 2013. № 1 (II). С. 89–94.

10. Цивільний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар / [С. С. Бичкова, Ю. В. Білоусов, В. І. Бірюков та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. [2-ге вид., допов. і переробл.]. К. : Атіка, 2010. 896 с.

11. Нікітенко Р. С. Окреме провадження у справах про розірвання шлюбу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Нікітенко. К., 2014. 193 арк.

Барташук Катерина Володимирівна,
аспірант кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань
Національної академії внутрішніх справ

ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА РІВЕНЬ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасний розвиток суспільства безпосередньо залежить від процесів, що відбуваються в економічній системі країни. А на це, у свою чергу, впливає стан її бюджетної безпеки. Бюджетна безпека передбачає впровадження державної політики, спрямованої на втілення національних економічних

інтересів країни, зокрема на забезпечення сталого економічного зростання та необхідного рівня інвестицій для розвитку продуктивних сил у довготерміновому періоді, підтримку і захист національних виробників, стимулювання розвитку наукомістких галузей економіки, проведення соціальної політики, спрямованої на підвищення рівня життя населення і забезпечення основних соціальних потреб [1]. Водночас, бюджетна безпека, як стан забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості державних фінансів [2] перебуває під загрозою впливу корупційних проявів не лише з боку службових осіб, але і з боку інших осіб, не наділених певними повноваженнями.

Сьогодні державні фінанси, як сукупність грошових відносин, пов'язаних з формуванням, мобілізацією і розміщенням фінансових ресурсів та обміном, розподілом і перерозподілом вартості, створеної на основі їх використання [3, с. 5], перебувають в полі зору як тих, хто забезпечує їх належне існування, так і тих, хто намагається їх порушити. При цьому вплив корупційного характеру – явище непоодиноке та доволі розповсюджене в українському суспільстві. Водночас, корупція не є надбанням сучасності. Від античної доби й до сьогоднішніх днів значною проблемою політики у всьому світі є проблема контролю за особами та групами осіб, які ставлять власні інтереси вище за інтереси держави і суспільства в цілому. Особливо це стосується сфери зосередження, розподілу та використання бюджетних коштів.

Корупційні ризики у сфері забезпечення бюджетної безпеки держави надзвичайно небезпечні внаслідок її стратегічного значення, адже забезпечення неналежного рівня безпосередньо створює загрозу усій національній безпеці країни. Перекручення державних пріоритетів унаслідок корупції призводить до зменшення витрат на такі соціальні сфери, як охорона здоров'я і освіта, що завдає суттєвої шкоди добробуту країни. Окрім очевидних соціальних наслідків, такі підходи до витрачання коштів негативно впливають на економічне здоров'я країни у довгостроковій перспективі, оскільки корупція відштовхує місцевих та іноземних інвесторів, сприяє розвитку тіншової економіки, зменшує податкові збори.

Забезпечення бюджетної безпеки має на меті забезпечення платоспроможності держави, добробуту суспільства та створення економіки, яка б ефективно функціонувала в умовах глобалізації [4, с. 170]. А будуючи штучні перепони для

суб'єктів підприємницької діяльності або несправедливо створюючи особливі умови для розвитку окремих господарських структур, корупція призводить до економічного занепаду, зміцнення недоброякісної конкуренції, зменшення інвестиційної привабливості та стримування економічного розвитку країни. Корупція підштовхує підприємця до «тіньової» економічної діяльності. Замість сплати офіційних податків підприємець розраховується з корупціонером. Гроші ідуть не в державний бюджет, а в кишеню корумпованому службовцю. Тим самим система бюрократичного корупційного управління сприяє поширенню та відтворенню «тіньової» економіки та унеможливлення досягнення належного рівня бюджетної безпеки в Україні.

Найбільш відчутними економічними наслідками корупції у сфері бюджетної безпеки країни є неефективний розподіл і використання державних коштів та ресурсів, загальні часові та матеріальні витрати при веденні господарської діяльності; зростання комерційних та фінансових ризиків; пошук ренти зі збитками для матеріального виробництва; спотворення (підвищення) цін; зниження рівня конкуренції з відповідним зниженням рівня економічного розвитку; зростання рівня тіньової економіки, податкові втрати; погіршення інвестиційного клімату, зниження рівня інвестицій; зменшення ефективності економічного розвитку країни в цілому.

Отже, корупція порушує баланс у бюджетній сфері держави, призводить до соціального загострення всередині країни та ускладнює економічні відносини з іншими державами, міжнародними організаціями.

Список використаних джерел

1. Соколов Ю. А. Бюджетная безопасность РФ. *Наука и экономика*. 2010. № 4 (4). С. 45–48.

2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовт. 2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.

3. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібн. Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. К. : Вид-во КНЕУ, 2001. 240 с.

4. Ситник Н. С., Субицька Д. Я. Бюджетна безпека України: загрози та напрями її зміцнення. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 34. С. 167–171.